



El lloc del paradís

“Però llavors, on serem el dia de la resurrecció de la carn?, on seran els nostres cossos després del dia del judici final? Perquè, o abjurem de l'article del credo, o ja m'explicaran si no fa falta un lloc físic per a tant de personal: les nou esferes, el regne celestial i alguns territoris més: no crec que estiga prevista la superpoblació del paradís, ni estretors incompatibles amb la glòria.”

La notícia més grossa de l'estiu, com vostès saben, no han estat els terratrèmols de Turquia, guerres del Daguestan, declaracions polítiques, regidores trànsfugues, convocatòries d'eleccions, i altres alteracions més o menys habituals de l'ordre del món, sinó que el papa, després d'haver dit que l'infern pròpiament no existeix amb flames i turments, ara va i assegura que el paradís no és enlloc. Una notícia històrica, i no és broma. Jo, sobre la inexistència de l'infern, no tinc cap més objecció que la purament literària: ja ho sospitava de fa temps, que les flames infernals eren un invent impossible. Útil, això sí, a fi i efecte d'espantar el personal, que altrament pecaria sense temor de Déu, i encara hi hauria més luxúria desfermada i més transfugisme polític, amb els perills que per a la salut pública se'n deriven. Quant a l'antiga personalitat de Lucifer, rei de les tenebres, ja en parlarem un altre dia, perquè tant l'infern com el dimoni són del tot indispensables per a la bona comprensió de la història de la literatura, en vers i en prosa.

Ara, que el senyor papa de Roma, per les febleses de l'edat o a efectes publicitaris de cara al jubileu de l'any 2000 (ai el jubileu del 1500, que presidí el papa Alexandre Borja: aquell sí que va ser memorable, i no el recorda ningú!), afirme que el cel no ocupa lloc físic o visible, això ja és tota una altra qüestió. Si no ocupa lloc, si no té forma ni estructura, no és allà a dalt dels núvols i de les estrelles com sempre hem cregut fermament, si per tant no hi ha tampoc cors d'àngels alats i musicals, si no és jardí de tots els plaers més fins, si no és res de tot això sinó tan sols un estat mental, ja m'explicaran on anirem a parar. Perquè el cel de tota la vida, com el papa de Roma hauria de saber, està compost de nou cercles o esferes ascendents, i per damunt hi ha l'empiri amb la cànvida rosa, i per damunt encara els nou cors angèlics que són com rodes de punts de foc brillantíssims girant molt veloçment entorn d'un punt d'intensitat encegador que és la mateixa llum de Déu, que ell mateix no és sinó *l'amor che move il sole e l'altre stelle*, que és l'últim vers del Paradís de la *Comèdia* de Dante. Dels nou cercles ascendents, el primer és el de la lluna o dels esperits una mica in-

constants, el segon és el de Mercuri o dels esperits actius, el tercer és de Venus o dels esperits amants, el quart del Sol o dels esperits savis, el cinquè de Mart o dels esperits militants, el sisè de Júpiter o dels esperits justos, el setè de Saturn o dels esperits contemplatius, el vuitè de les estrelles fixes o dels esperits triomfants, i el novè és el primer mòbil o cercle dels cors angèlics, cel que envolta tots els altres amb una figura redona i perfecta, com ha de ser, al centre de la qual està la Terra, immòbil, també com ha de ser. Si l'esperit de vostès és d'alguna d'aquelles categories, ja poden saber a quin cel aniran a passar l'eternitat. Contemplant la rosa blanca i la roda lluminosa dels àngels, i cantant i ballant en una festa perpètua, que tot és permès als benaurats.

I bé, ara resulta que tot això era només fantasia. Que no era prou que la Terra fóra un planeta insignificant al voltant d'un sol minúscul dins d'una galàxia de tercera categoria entre milions de nebuloses de tèrbola pols còsmica, que ja és ser ben poca cosa. No era prou que la santa església acceptés aquesta científica misèria, que també ha de dir que finalment, entre tanta confusió, ja no troben el lloc del cel a l'univers. Molt bé, ja ens hem quedat en el no-res natural. Però llavors, on serem el dia de la resurrecció de la carn?, on seran els nostres cossos després del dia del judici final? Perquè, o abjurem de l'article del credo, o ja m'explicaran si no fa falta un lloc físic per a tant de personal: les nou esferes, el regne celestial i alguns territoris més: no crec que estiga prevista la superpoblació del paradís, ni estretors incompatibles amb la glòria. El papa, però, diu que tot això s'ha acatat, i ell deu saber com i per què: per dir molt menys, no fa tant de temps que Roma feia cremar els heretges. Els quals, per cert, mai no van dubtar de la realitat del cel. Del purgatori sí, i llavors els cremaven de viu en viu, com explica Miquel Delibes en la seua última novel·la. Si també hagueren negat el lloc del cel, la inquisició els hauria cremat amb flama lenta de sofre, com a mínim. I per cert, on són ara mateix Jesucrist i la Mare de Déu? Perquè, segons el dogma certíssim i solemne, tots dos van pujar en cos físic i material al cel. Però si el cel no és cap lloc, on redimonis (amb perdó) poden haver anat? Ja veuen com es complica la troca. O es desfà: només cal començar. Una pena.